

3 במרץ 2022; ל' באדר א' תשפ"ב

לכבוד,

חברי ועדת החוץ והביטחון
ועדת החוץ והביטחון
הכנסת
ירושלים

חה"כ רם בן ברק
יו"ר ועדת החוץ והביטחון
הכנסת
ירושלים

הנדון: דיוני הוועדה בעניין סודיות דיוני דו"ח ועדת החקירה הממלכתית בפרשת הצוללות וכלי השיט – תזכורת

סימוכין: מכתבנו מיום 16.2.2022

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697 (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפנות אליכם, כדלקמן:

- ביום 15.2.2022 התקיים דיון בוועדת החוץ והביטחון (להלן: "הדיון בוועדה") שעסק בבקשת הממשלה לאשר כי חלק מנושאי ועדת החקירה לבחינת תהליכי רכש כלי השיט שהתקיימו בין השנים 2009-2016 (להלן: "ועדת החקירה"), מחייבים את סודיות הדיון ודו"ח ועדת החקירה, לכשתסתיים עבודתה.
- זאת, בהתאם לסעיף 6 להחלטת הממשלה מיום 23.1.2022 שאישרה את הקמת ועדת החקירה (להלן: "החלטת הממשלה"), שם נקבע כי לנוכח הרגישות הביטחונית הנוגעת לתהליכי רכש כלי השיט, ובהתאם לסעיף 23 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "חוק ועדות חקירה") – הטעון את אישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת – חלק מהנושאים בהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות.
- ביום 16.2.2022 פנינו אליכם במכתבנו שבסימוכין, ובו ביקשנו להודות ליו"ר הוועדה ולחבריה על הדיון הענייני והחשוב שנערך בסוגיה זו. כמו כן, ציינו כי מרוח הדברים שנאמרו בדיון ניכר כי חברי הכנסת החברים בוועדה מכירים בחשיבותם הגדולה של עקרונות הפומביות והשקיפות בעבודת ועדת החקירה, ומתוך כך בצורך המהותי לשקם את אמון הציבור במערכת הביטחון – אמון אשר נפגע אנושות עם גילוי הפרשה.
- על כן, במכתב זה ביקשנו להביע את מלוא הערכתנו ותודתנו, בשמנו ובשם אזרחי מדינת ישראל כולם – החרדים לביטחונה של מדינת ישראל, למנהל התקין ולטוהר המידות בה.
- לצד זאת, מכתבנו האמור נועד למטרה נוספת, והיא להבהיר, פעם נוספת, את עמדתנו לגבי שאלת אישור בקשת הממשלה בנוגע לסודיות דיוני הוועדה, הן מבחינה משפטית והן לאור שיקול נוסף הנוגע לעקרון הפרדת הרשויות.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

6. משכך, נבקש לפנות אליכם פעם נוספת, לפרט בשנית את עמדתנו זו ולהדגיש את החשיבות הגדולה שבסירוב לאשר את בקשת הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה ולפיכך לקבוע כי דיוני הוועדה יהיו חסויים.
7. ראשית, ובהתאם לעמדתנו שהובאה בדיון, ברירת המחדל בשאלת סודיות דיוני ודו"ח ועדת החקירה היא כי אלו יהיו חשופים ופומביים, וזאת לשם הגשמת התכלית של שיקום אמון הציבור במערכת – ובהתאם לסעיף 18 לחוק ועדות חקירה.
8. כך, השימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה לשם הטלת חיסיון על הליכי עבודת ועדת החקירה, הגם שלעמדתנו אין בו צורך בשל קיומם של מנגנונים מובנים להטלת חיסיון הקבועים בסעיפים 18-20 לחוק, הוא בבחינת **חריג** אשר הופך את ברירת המחדל ואת נקודת המוצא בשאלת פומביות הדיון. משכך, אישורו, כפי שמבקשת הממשלה, פוגע פגיעה קשה במטרות שלשמן הוקמה ועדת החקירה מלכתחילה – **חשיפת הנעשה בפרשה לעיני הציבור בכדי להשיב את אמונו במערכת הביטחון**.
9. כפי שצוין במכתבנו, וכפי שנאמר בדיון על ידי נציגי היועץ המשפטי לממשלה, המחוקק ראה לנכון לקבוע בסעיף 23 מנגנון לשינוי ברירת המחדל כאמור. **עם זאת, ובאותה נשימה, קבע המחוקק כי הסמכות לאשר זאת מוקנית לוועדת החוץ והביטחון, ולה בלבד**. יצוין, כי זהו החריג היחיד הדורש אישור מיוחד, ולפיכך, ברי כי שאר סעיפי החוק חלים באופן אוטומטי עם ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ואין צורך לאשרם או לקבוע כי הם אלה שיחולו. מכאן, שעם ההחלטה על הקמת ועדת חקירה, חלות עליה כלל הוראות חוק ועדות חקירה, זולת אם תאושר בקשה מטעם הממשלה לפי סעיף 23. במצב בו תחליט הוועדה שלא לאשר את **החריג** המופיע בסעיף 23, יחולו מאליהן שאר הוראות החוק – ולרבות סעיף 18 האמור.
10. כמו כן, כזכור, במהלך הדיון בוועדה הועלו טיעונים בדבר פעולותיה האפשריות של הממשלה מקום בו תחליט הוועדה שלא לאשר את בקשת הממשלה לפי סעיף 23 לחוק ועדות חקירה. לעמדתנו, אל לה לוועדה לשקול שיקולים אלו. תפקיד הוועדה, כאמור לעיל, הוא לאשר או שלא לאשר את בקשה הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק, על משמעויותיו כפי שפורטו לעיל ובדיון עצמו.
11. כידוע, אחד מהעקרונות החשובים ביותר בשיטת המשטר הישראלית הוא עקרון ההפרדה בין רשויות השלטון, וביזור הסמכויות השלטוניות בין שלוש רשויות עיקריות. זהו אחד מהיבטיה המוסדיים החשובים של הדמוקרטיה, והוא עומד ביסוד המשטר, הממשל, והחברה הדמוקרטית.
12. אחד הנדבכים המרכזיים עליהם נשען עקרון הפרדת הרשויות הוא האיזון והפיקוח בין רשויות השלטון השונות. הכוונה היא למנגנונים שבאמצעותם מפקחת כל אחת משלוש הרשויות השלטון השונות על אחת או שתיים מהרשויות האחרות, בכדי למנוע מהן שימוש בלתי ראוי בכוחן.
13. הפיקוח של הכנסת על הרשות המבצעת במשטר דמוקרטי הוא מתפקידיה החשובים ביותר, מלבד תפקידיה כרשות מחוקקת ומכוננת. מטרתו לממש הלכה למעשה את הרעיון שהעם הוא הריבון והנציגים הנבחרים על ידיו לרשות המחוקקת הם שליחיו.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 36054, ירושלים 9136001 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 36054، القدس 9136001 * هاتف: 02-5000073 فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.36054 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

14. משכך, נבקש להדגיש בשנית כי בענייננו, סעיף 23 לחוק ועדות חקירה מהווה ביטוי מובהק לצורך זה בהפרדת רשויות, עת הוא קובע כי הכנסת כרשות מפקחת היא זו שעליה לאשר או שלא לאשר הטלת חיסיון על עבודת ועדת החקירה.
15. לעמדתנו, הפרדה בין שיקולים ענייניים העוסקים במישרין בשאלת סודיות עבודת הוועדה לבין שיקולים פוליטיים שעניינם ניסיון לחזות כיצד תפעל הממשלה, הכרחית לשמירה על עקרון הפרדת הרשויות, ולהגשמת התכליות העומדות בבסיסן.
16. ההכרח להקפיד בחומרה על עקרון הפרדת הרשויות בהקשר זה אף מתחזק מקום בו מדובר בוועדת חקירה אשר עתידה לבחון, בין היתר, גורמים ברשות המבצעת. למעשה, וכפי שפורט בהרחבה בדיון ובנייר העמדה שהגישה התנועה טרם הדיון, השימוש המבוקש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה עלול ליצור ניגוד עניינים מוסדי בין היותם של גורמים אלו האחראים על ההמלצה מהם הנושאים אשר יוותרו חסויים לבין היותם גורמים אשר עתידים להיבדק על ידי ועדת החקירה.
17. אשר על כן, ולאור כל האמור לעיל, נבקש לפנות אליכם פעם נוספת ולבקש כי העמדה שהושמעה על ידי רבים מכם, ולרבות על ידי יו"ר הוועדה חה"כ רם בן-ברק, לפיה עקרון הפומביות העומד בבסיס הצורך להקים את ועדת החקירה בפרשת הצוללות וכלי השיט הוא העקרון שראוי שיהא העקרון המוביל בעבודתה, תיושם הלכה למעשה וכי לאור זאת, תחליטו שלא לאשר את בקשת הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה. כמו כן, נבקש לכנס את הוועדה בהקדם האפשרי ולקבל החלטה בסוגיה חשובה זו.

בכבוד רב,

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי

ד"ר אליעזר שרגא, עו"ד
יו"ר ומייסד התנועה לאיכות השלטון